

Foto: Min Áigi

Barns rettigheter

FNS KONVENSJON OM BARNs RETTIGHETER forplikter statens myndigheter til å respektere og sikre at barnets rettigheter uttrykt konvensjonen blir etterlevd innen sitt territorium uten noen form for diskriminering, uavhengig av barnets bakgrunn, inklusive barnets eller dets foreldres språk, religion, kultur, nasjonalitet, etnisk eller sosial tilhørighet. Noen av dens bestemmelser har særlig relevans for rettighetene til samiske barn, særlig gjelder det artiklene 2, 17 (d) og 30.

Konvensjonens artikkel 2 forbyr alle former for diskriminering mot barn pga. deres bakgrunn, herunder deres etniske bakgrunn. Artikkel 17 (d) forplikter stater til å oppmuntre massemedier til å ta hensyn til språklige behov hos barn som tilhører minoritets grupper eller urfolk. Artikkel 30 har særlig relevans i samisk sammenheng. Artikkel 30 sier:

«I stater hvor det finnes etniske, religiøse eller språklige minoriteter eller personer som tilhører en urbefolkning, skal et barn som tilhører en slik minoritet eller urbefolkningen, ikke nektes retten til sammen med andre medlemmer av sin gruppe å leve i pakt med sin kultur, bekjenne seg til og utøve sin religion eller bruke sitt eget språk.»

Artikkel 30 i konvensjonen om barns rettigheter er svært lik artikkel 27 i Internasjonal konvensjon av om sivile og politiske rettigheter – både i substans og uttrykksform.

Konvensjonens forpliktelser har betydning for norske myndigheters politikk overfor samiske barn på områder som barnehage, grunnskole, videregående skole, media og andre områder av livet der offentlige myndigheter har et ansvar.

Oppfølging av konvensjonen innebærer å skape oppvekstmiljøer der samisk og norsk kultur i størst mulig grad har samme status og oppleves som likeverdige. Dette innebærer også igangsetting av positive tiltak når som helst dette er nødvendig for å oppfylle forpliktelsene gitt i konvensjonen.

Barn og unges oppvekstvilkår fastsettes i stor grad ut fra kommunale beslutninger og gjennom kommunale tilbud og tjenester. Barne- og familiedepartementet søker aktivt å informere og oppmuntre kommunene ta hensyn til de særlige behov samiske barn og unge har. Departementet har bl.a. utviklet et hefte: «Samisk oppvekst – om tilbud til samisk barn og ungdom i 2003», som er sendt til alle landets kommuner. Barne- og familiedepartementet og Sametinget ønsker at heftet skal være en informasjonskilde, inspirator og pådriver for tilrettelegging av oppvekstvilkårene for samiske barn og ungdom rundt i landet.

www.odin.dep.no/bld • www.samediggj.no
Samene – en håndbok, Karasjok 2003.